

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1956-1957.

23 MEI 1957.

WETSONTWERP tot wijziging van artikel 164 van het Burgerlijk Wetboek.

VERSLAG NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾, UITGEBRACHT DOOR DE HEER ROMBAUT.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Artikel 162 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd door het eerste artikel van de wet van 11 februari 1920, bepaalt :

« In de zijlinie is het huwelijk verboden tussen wettige of onwettige broeder en zuster en de aanverwanten in dezelfde graad.

» De aanverwantschap is echter geen beletsel voor het huwelijk na het overlijden van de echtgenoot welke oorzaak was van die aanverwantschap. »

Het eerste artikel van het originele wetsvoorstel, ingediend door senator Rolin, voorzag de toevoeging aan dit artikel 162 van volgende woorden : « noch na het verstrijken van een termijn van drie jaren, volgende op de ontbinding door echtscheiding van het huwelijk dat de aanverwantschap had doen ontstaan ».

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie :

A. — Leden-titularissen : de heer Joris, voorzitter; de heren Charpentier, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Dewulf, du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Nossent, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, Mevr. Lambert, de heren Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — De heren Janssens, Tahon.

B. — Plaatsvervangende leden : de heren De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefèvre, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, Mevr. Fontaine-Borquet, de heren Soudan, Tielemans (François), Vangraefschep. — Cooremans.

Zie :

702 (1956-1957) :

— N° 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.

Chambre des Représentants

SESSION 1956-1957.

23 MAI 1957.

PROJET DE LOI modifiant l'article 164 du Code civil.

RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE ⁽¹⁾, PAR M. ROMBAUT.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 162 du Code civil, modifié par l'article premier de la loi du 11 février 1920, est libellé comme suit :

« En ligne collatérale, le mariage est prohibé entre le frère et la sœur légitimes ou naturels, et les alliés au même degré.

» Toutefois, l'alliance ne constitue pas un empêchement au mariage après le décès du conjoint qui la produisait. »

L'article premier de la proposition de loi initiale, déposée par le sénateur Rolin, prévoyait l'adjonction audit article 162 des mots : « ni après l'expiration d'un délai de trois ans suivant la dissolution par divorce du mariage qui l'avait créée ».

⁽¹⁾ Composition de la Commission :

A. — Membres titulaires : M. Joris, président; MM. Charpentier, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Dewulf, du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Nossent, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, Mme Lambert, MM. Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, Mme Vanderveken-Van de Plas. — MM. Janssens, Tahon.

B. — Membres suppléants : MM. De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefèvre, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, Mme Fontaine-Borquet, MM. Soudan, Tielemans (François), Vangraefschep. — Cooremans.

Voir :

702 (1956-1957) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

In de toelichting van zijn wetsvoorstel wees senator Rolin er op dat, in geval van ontbinding van het huwelijk door echtscheiding, het canoniek recht alsook de Franse wetgeving voor een huwelijk tussen schoonbroeder en schoonzuster de mogelijkheid van dispensatie aannemen.

Artikel 164 van het Frans Burgerlijk Wetboek laat inderdaad aan de President der Republiek toe, om gewichtige redenen, het verbod op te heffen gesteld in artikel 162 op de huwelijken tussen schoonbroeders en schoonzusters.

Een gelijkaardige bepaling vinden wij in het Nederlands Burgerlijk Wetboek: artikel 88 voorziet dat de Koning om gewichtige redenen het verbod van huwelijk tussen schoonbroeder en schoonzuster door het verlenen van dispensatie kan opheffen.

Ook ons Belgisch Burgerlijk Wetboek kent drie gevallen, waarin de Koning, telkens om gewichtige redenen, dispensatie kan verlenen voor het aangaan van een huwelijk:

1° vrijstelling van de voorwaarden in zake leeftijd (art. 145);

2° dispensatie van het verbod van huwelijk tussen oom en nicht, tante en neef (art. 164);

3° dispensatie voor huwelijk tussen de aangenomen kinderen van een zelfde adoptant en tussen de aangenomene en de kinderen, die de adoptant zou kunnen krijgen (art. 350, laatste lid).

Deze vergelijkingen met eigen en vreemde wetgeving hebben de Senaat doen besluiten het artikel 162 van ons Burgerlijk Wetboek ongewijzigd te behouden, doch de mogelijkheid in onze wet in te schrijven tot het verlenen door het Staatshoofd, om gewichtige redenen, van dispensatie voor het huwelijk tussen schoonbroeder en schoonzuster. De Senaat heeft derhalve aan artikel 164 van het Burgerlijk Wetboek, dat toelaat het verbod van huwelijk tussen oom en nicht of tante en neef op te heffen, toegevoegd: « evenals het in artikel 162 vervatte verbod betreffende huwelijken tussen schoonbroeder en schoonzuster ».

In een tweede artikel voorziet het wetsontwerp dat de kinderen gesproken uit betrekkingen buiten huwelijk, die vóór de inwerkingtreding van deze wet bestaan hebben tussen schoonbroeder en schoonzuster, voortaan niet meer beschouwd worden als in bloedschande verwekt.

Voor de kinderen, buiten huwelijk geboren na de inwerkingtreding van deze wet, is de toestand reeds geregeld door artikel 342b van het Burgerlijk Wetboek (wet van 6 april 1908).

Deze kinderen zullen dus alle niet meer als bloedschendinge, doch als natuurlijke kinderen aangezien worden, die door huwelijk kunnen gewettigd worden.

De Senaat keurde dit wetsontwerp goed op 4 april 1957 met algemene stemmen en 2 onthoudingen.

Uw Commissie voor de Justitie keurde het goed met 7 stemmen en 5 onthoudingen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
L. ROMBAUT.

De Voorzitter a.i.,
M.-A. PIERSON.

Dans les développements de sa proposition de loi, le sénateur Rolin faisait observer que le droit canon et la législation française admettent la possibilité de dispense en matière de mariage entre beau-frère et belle-sœur.

L'article 164 du Code civil français permet en effet au Président de la République de lever, pour des causes graves, la prohibition entre beaux-frères et belles-sœurs portée à l'article 162.

Nous trouvons une disposition analogue dans le Code civil néerlandais: l'article 88 prévoit que le Roi peut, pour des motifs graves, lever la prohibition du mariage entre beaux-frères et belles-sœurs par voie de dispense.

Notre Code civil belge également connaît trois cas où le Roi peut accorder, pour des motifs graves, dispense pour contracter mariage:

1° dispense d'âge (art. 145);

2° dispense pour mariage entre oncle et nièce, tante et neveu (art. 164);

3° dispense pour mariage entre enfants adoptifs d'un même adoptant ou entre l'adopté et les enfants qui pourraient survenir à l'adoptant (art. 350, dernier alinéa).

Ces comparaisons de notre législation avec celle d'autres pays, ont amené le Sénat à maintenir l'article 162 de notre Code civil, tout en insérant dans notre législation la faculté, pour le Chef de l'Etat, d'accorder pour des causes graves dispense pour le mariage entre beaux-frères et belles-sœurs. En conséquence, le Sénat a ajouté à l'article 164 du Code civil, qui permet de lever la prohibition du mariage entre l'oncle et la nièce, ou la tante et le neveu, la disposition suivante: « ainsi que les prohibitions portées à l'article 162 relativement aux mariages entre beaux-frères et belles-sœurs ».

Le second article du projet de loi prévoit que les enfants issus de relations hors mariage qui ont existé entre beaux-frères et belles-sœurs avant l'entrée en vigueur de la présente loi, cesseront d'être considérés désormais comme incestueux.

Pour les enfants nés hors mariage après l'entrée en vigueur de la présente loi, la situation est déjà réglée par l'article 342b du Code civil (loi du 6 avril 1908).

Désormais, tous ces enfants ne seront plus considérés comme incestueux, mais comme des enfants naturels, pouvant être légitimés par le mariage.

Le 4 avril 1957, le Sénat a adopté le présent projet à l'unanimité moins 2 abstentions.

Votre Commission de la Justice l'a adopté par 7 voix et 5 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
L. ROMBAUT.

Le Président a.i.,
M.-A. PIERSON.